

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Kristina Pesula

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-04-24

RS 2019-0378

Regionstyrelsen

Yttrande över Utbildningsdepartementets betänkande Framtidsval - karriärvägledning för individ och samhälle (SOU 2019:4)

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har beretts möjlighet att lämna yttrande över Utbildningsdepartementets betänkande Framtidsval - karriärvägledning för individ och samhälle (SOU 2019:4).

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Sammanfattning av betänkande (SOU 2019:4)
Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande den 1 april 2019
Stockholms läns sjukvårdsområdes yttrande den 3 april 2019

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till utbildningsdepartementet avseende betänkande Framtidsval – karriärledning för individ och samhälle SOU 2019:4.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning

Utbildningsdepartementet har i sitt betänkande föreslagit åtgärder som syftar till att ge elever i grund- och gymnasieskola väl övervägda utbildnings- och yrkesval fattade utifrån goda kunskaper. De elevgrupper som berörs är:

- elever i grundskolan och motsvarande skolformer som står inför val till gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan.
- nyanlända elever som börjar i högstadiet i grundskolan eller specialskolan samt på språkintrödningskurs i gymnasieskolan inför

upprättandet av den individuella studieplanen.

- elever på språkintröduktion i gymnasieskolan som har fullföljt sin utbildning och som på grund av sin ålder enligt 15 kap. 5 § skollagen inte kan påbörja en annan utbildning i gymnasieskolan.
- elever som avser att avsluta sin gymnasieutbildning eller gymnasiesärskoleutbildning i förtid eller riskerar att inte erhålla en gymnasieexamen i gymnasieskolan.

Regionledningskontoret ser positivt på utredningens betänkande Framtidsval - karriärvägledning för individ och samhälle där utredaren redovisar och föreslår åtgärder för att ge alla elever inom skolväsendet möjlighet att göra väl övervägda utbildnings- och yrkesval. Detta kan ge bättre förutsättningar att på sikt trygga Region Stockholms kompetensförsörjning.

Bakgrund

Utredningen om en utvecklad studie- och yrkesvägledning, U 2017:10, överlämnar sitt slutbetänkande Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle, SOU 2019:4.

Utredningens uppdrag har bestått av två delar. Den första delen av uppdraget redovisades i promemorian Uppföljningssamtal med personer som studerar med studiestartsstöd.

I detta betänkande redovisas uppdragets andra del som innebär att utredaren ska utreda och föreslå åtgärder för att ge alla elever inom skolväsendet möjlighet att göra väl övervägda utbildnings- och yrkesval fattade utifrån goda kunskaper. I uppdraget har ingått att föreslå åtgärder för att minska betydelsen av kön, social bakgrund och funktionsnedsättning vid utbildnings- och yrkesval.

Utredningens huvudförslag är:

1. Ett förtydligande av vad vägledning är, att den kan vara både individuell och generell och ska benämnas karriärvägledning.
2. Ett förtydligande av elevers tillgång till individuell karriärvägledning.
3. Tydligare krav på att individuell karriärvägledning ska erbjudas vid vissa tillfällen.

4. Förstärkning av det generella karriärvägledningsperspektivet i olika ämnen.
5. Ett nytt obligatoriskt inslag i utbildningen benämnt framtidsval, med avsatt tid som garanteras i timplanen.

Härtill kommer ett antal förslag som utredningen bedömer utgöra förutsättningar för huvudförslagets genomförande och för att öka kvaliteten på karriärvägledningen:

- Förtydligande av karriärvägledarens roll och ansvar,
- Tydligare styrning, ledning och samordning,
- Plan för samverkan,
- Kompetensutveckling för karriärvägledare, lärare och rektorer,
- Utökade möjligheter att utbildas till karriärvägledare och
- Digitalt vägledningsstöd.

Ärendets beredning

Regionledningskontoret yttrar sig över betänkandet efter att det internt remitterats till tillväxt- och regionplanenämnden samt till Stockholms läns sjukvårdsområde för synpunkter.

Tillväxt- och regionplanenämnden skriver i sitt yttrande att en välfungerande vägledning är viktig för kompetensförsörjningen och för en förbättrad matchning på arbetsmarknaden. I den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län, RUFS 2050 har ett antal regionala prioriteringar formulerats. Utredningens förslag skapar gynnsamma förutsättningar för genomförandet av den regionala prioriteringen - att ta till vara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden samt att stärka förutsättningarna för barn och unga att gå vidare till studier och arbete.

Stockholms läns sjukvårdsområde - Centrum för Arbets- och miljömedicin (CAMM) föreslår i sitt remissvar att medicinsk studie- och yrkesvägledning bör ingå i vägledning till dem med sådant behov samt att berörd lagstiftning ändras så att detta tydligt framgår. CAMM föreslår vidare att generell vägledning, utöver det som beskrivs i utredningen, även bör omfatta information om hälsorisker i olika yrken. Vidare föreslår CAMM att den digitala vägledningstjänsten även bör omfatta information om hälsorisker i arbetsmiljön och myndighetskrav kopplat till arbete i olika yrken och

föreslår ett samarbete mellan Skolverket och Centrum för arbets- och miljömedicin kring den digitala utvecklingen av en websida om vägledning.

Region Stockholms yttrande till Utbildningsdepartementet över betänkandet Framtidsval – karriärledning för individ och samhälle (SOU 2019:4).

Region Stockholm ser positivt på utredningens betänkande Framtidsval - karriärvägledning för individ och samhälle där utredaren redovisar och föreslår åtgärder för att ge alla elever inom skolväsendet möjlighet att göra väl övervägda utbildnings- och yrkesval. En välfungerande vägledning är viktig för kompetensförsörjningen och för en förbättrad matchning på arbetsmarknaden, men framförallt till ett minskat behov för individen att göra nya val och därmed behöva annan utbildning. Väl grundade val kan också i sig innebära just en möjlighet till karriär i ett yrke.

Region Stockholm välkomnar utredningens förslag till ett förtydligande av och krav på karriärvägledning för att minska betydelsen av kön, social bakgrund och funktionsnedsättning vid utbildnings- och yrkesval. Elevers likvärdiga tillgång till karriärvägledning ger dem bättre möjligheter att göra väl underbyggda studie- och yrkesval utifrån sina intressen och förutsättningar samt arbetsmarknadens behov.

Region Stockholm anser att kunskapsinsatser om arbetsmarknadens behov i ett tidigt skede i skolgången skapar bättre förutsättningar för elever att göra studie- och yrkesval som matchar deras intresse och utbudet på arbetsmarknaden. Region Stockholm instämmer i utredningens beskrivning av att ungdomar inte alltid har sitt hälsotillstånd i åtanke när de väljer yrkesinriktning. Därför kan det vara viktigt att göra elever uppmärksamma på eventuella hälsorisker som är förknippade med vissa yrken, samtidigt som det är viktigt att val drivs av engagemang och vilja.

Region Stockholm delar utredningens syn på att ett nationellt digitalt vägledningsstöd är ett viktigt komplement till karriärvägledning. Ett interaktivt digitalt stöd skapar förutsättningar för elever, vårdnadshavare och karriärvägledare att hitta relevant och aktuell information om studie- och yrkesval.

Ekonomiska konsekvenser

Elever som vägleds att välja rätt gymnasieprogram ger ökad genomströmning inom tre år. Fler elever med gymnasieexamen ger tillskott till efterfrågande kompetens för regionens arbetsgivare.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-04-24

RS 2019-0378

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Carl Rydingstam
HR-direktör

Beslutsexpediering:
Akt
Utbildningsdepartementet

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2019-04-24